

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий морський гуманітарний інститут

Кафедра «Філологія»

СИЛАБУС

**Навчальної дисципліни «Переклад термінології (морська інженерна)
(частина 2)»**

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>	
Програма навчання	<i>Освітньо-професійна</i>	
Галузь знань	<u>03</u>	Гуманітарні науки
Спеціальність	<u>035</u>	Філологія
Освітня програма	<i>Технічний переклад в сфері морського бізнесу</i>	
Цикл дисципліни	<i>Вибіркова</i>	
Курс та семестр	<i>4 курс, 7 семестр</i>	
Обсяг дисципліни	<i>3 кредитів ECTS / 90 академічних годин</i>	
Види аудиторних занять	<i>Лекції, практичні заняття</i>	
Індивідуальні та (або) групові завдання	-	
Форми контролю	<i>Екзамен</i>	

Викладач:

Лелет Ірина Олександрівна, доцент кафедри «Філологія», irinalelet7@gmail.com

Мета викладання навчальної дисципліни «Переклад термінології (морська інженерна) (частина 2)» полягає у тому, щоб навчити студентів вживати термінологію відповідно до сфери морської діяльності.

Очікувані програмні результати навчання.

ПРН02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН07. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Очікувані результати навчання дисципліни:

Здобувач вищої освіти:

- 1) знає особливості термінологічного словотворчого процесу в англійській мові у морській індустрії;
- 2) розрізняє основні прийоми перекладу термінів, що вживаються у сфері морської справи.
- 3) користується термінологічними (друкованими та електронними) словниками, тезаурусами й стандартами.

Здобувач вищої освіти вміє:

- 1) виконувати усний та письмовий переклад текстів морської справи;
- 2) аналізувати специфіку термінів морської справи;
- 3) дотримуватися національних стандартів щодо системи термінів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійні
1	2	3	4	5	6
Модуль 1.					
Змістовний модуль 1. Загальні проблеми термінознавства					
1	Тема 1. Історія розвитку морського термінознавства.	2	2		8
2	Тема 2. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми науково-технічного перекладу.	2	2		8
3	Тема 3. Термін як одиниця терміносистеми.	2	2		8
4	Тема 4. Основні способи утворення науково-технічних термінів морської тематики.	4	2		9

5	Тема 5. Структурно-семантичні особливості термінів морської тематики.	2	2		9
6	Тема 6. Класифікація термінів морської тематики.	2	2		9
7	Тема 7. Інтернаціональні терміни, інтернаціоналізація та інтерслов'янізація термінів, що входять до складу морської сфери діяльності.	2	2		9
	Всього	16	14		60

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти за дисципліною забезпечується за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань студентів, що проводиться викладачем під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі екзамену.

Порядок проведення контролю успішності та оцінювання результатів навчання встановлено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНМУ.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Переклад та основні різновиди перекладу. Що таке суспільно-політичний, художній та науково-технічний переклади?
2. Відмінності мови науково-технічної літератури від інших різновидів.
3. Компетенції перекладача. Поясніть основні види компетенцій перекладача.
4. Які складові традиційного підходу вирішення лексичних проблем перекладу?
5. Які основні зміни відбулися по відношенню до перекладу з кінця ХХ століття?
6. Проаналізуйте різні визначення поняття «термін». Вкажіть або самостійно сформулюйте найбільш, на Вашу думку, повне та вичерпне визначення. (Самостійна робота).
7. В чому різниця між звичайною та штучною мовою? Які штучні мови існують у світі? Дайте характеристику кожної із штучних мов.
8. Проаналізуйте походження слова «термін».
9. Що таке міжнаукова термінологічна омонімія? Наведіть власні приклади.
10. Проаналізуйте надані в лекції класифікації термінів та складіть узагальнену таблицю словотворчих типів термінів.
11. Наведіть власні приклади термінів усіх словотворчих типів з морської терміносистеми англійської мови.
12. Що таке номенклатура? Наведіть власні приклади.
13. Які особливості перекладу науково-технічних текстів Ви знаєте?
14. Що таке еквівалентні одиниці?
15. Які одиниці називають безеквівалентними?
16. Яка різниця між однокеквівалентними та багатоеквівалентним одиницями?
17. Які існують способи перекладу однокеквівалентних та багатоеквівалентних одиниць? Наведіть приклади.

18. Які основні види лексичних трансформацій застосовуються при перекладі морських термінів? Наведіть приклади.
19. Дайте характеристику видам лексико-семантичних трансформацій.
20. Які граматичні трансформації застосовує перекладач при перекладі морських текстів?
21. Охарактеризуйте види лексико-граматичних трансформацій: антонімічний переклад, експлікація, додавання, вилучення та контекстуальна заміна.
22. Які є загальні критерії, яких повинен дотримуватися перекладач?
23. З якими проблемами пов'язан переклад морської літератури?
24. Якими є завдання, що постають перед перекладачем, та яким шляхом вони досягаються?
25. Особливості перекладу пасивних конструкцій.
26. Наведіть приклади перекладу термінів шляхом опису значення.
27. Які особливості вживання загальнономовних одиниць в науково-технічних матеріалах Ви знаєте?
28. Який порядок перекладу складних термінів?
29. Наведіть приклади моделі N1+N2 та відродні варіанти перекладу.
30. Які особливості перекладу термінів моделей (N+Part. I)+N та (N+Part. II)+N?
31. Як перекладаються терміни наступних моделей (Adj.+Part. I)+N, (Adj.+Part. II)+N та (Numeral+Part. II)+N? Наведіть власні приклади.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література

1. Булик-Верхола С. З. Основи термінознавства. Львівська політехніка, 2016. 192 с.
2. Лавриненко А. А. Практический курс перевода (английский – украинский языки). Киев: КиМУ, 2016. 208 с.
3. Навальна М. Науково-технічна термінологія. Навчально-методичний посібник. Переяслав-Хмельницький: «Видавництво КСВ», 2013. 84 с.
4. Теория и практика перевода (английский и украинский языки) / Гарник И. В., Кинщак А. М., Лавриненко А. А., Кавицкие Т. И. Киев: КиМУ, 2015. 390 с.
5. Термінологія та переклад / Білозерська Л. П., Возненко Н. В., Радецька С. В. Вінниця: Нова книга, 2010. 232 с.

Допоміжна

1. Гимер Н. О. Терміни як основа фахової мови. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Мовознавство*. Т. 21, вип. 19 (1). 2013. С. 89-93.
2. Гречина Л. Б. До проблем лексичних труднощів перекладу науково-технічної літератури. *Вісник Житомирського державного університету*. № 57. 2011.
3. Термінологічна робота. Словник термінів. Частина 1. Теорія та використання. Київ, 2009. 36 с.
4. Томіленко Л. М. Термінологічна лексика в сучасній тлумачній лексикографії української літературної мови. Івано-Франківськ: Фоліант, 2015. 160 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Теорія та практика перекладу. URL: [http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1211/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82.%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF.%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA.%D0%A2%D0%9F%D0%9F%20\(%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86.\)%20%D0%B0%D0%BD%D0%B3..pdf](http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1211/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82.%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF.%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA.%D0%A2%D0%9F%D0%9F%20(%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86.)%20%D0%B0%D0%BD%D0%B3..pdf)
2. European Scientific Journal. URL: <http://eujournal.org>
3. Merriam-Webster Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com>
4. Science and Technology of the XXI century. URL: <http://konfist.fl.kpi.ua>
5. *Sinking about and Working with Maritime Language and Terminology*. URL: <https://openaccess.leidenuniv.nl/bitstream/handle/1887/28329/Sinking%20about%20and%20Working%20with%20Maritime%20Language%20and%20Terminology.pdf?sequence=1>
6. Terminology Coordination. URL: <http://termcoord.eu>

7. *Wartsila Encyclopedia of Marine Technology*. URL: <https://www.wartsila.com/encyclopedia>